

C'EST UNE GRANDE FÊTE!

MONT BLANC FRÊNEYPILJER

De maan komt op boven het Monte-Rosamassief in het bivak op 4100 meter.

De Frêneypijler op de Mont Blanc is een serieuze ED-tour (Extrême Difficile). Hij is vooral moeilijk door het gecompliceerde terrein dat je moet doorkruisen voordat je bij de pijler bent en door de beperkte mogelijkheden om om te keren. Jelle Staleman waagde zich met collega aspirantgids Dougal in de route. Een onverwacht cadeautje.

Ik slenter door Chamonix, niet wetend wat te doen. Het is prachtig weer en de condities zijn perfect voor een mooie grote bergtour. Het enige wat mist is een klimpartner. Ik bel en sms iedereen die ik ken in Chamonix... geen resultaat. Ook in Nederland laat niemand zich motiveren om deze kant op te komen. Dan maar naar huis.

Juist als ik in de auto wil stappen loop ik Dougal tegen het lijf. Hij heeft 'wat onenigheid' met zijn vriendin met wie hij op pad zou gaan. Hij is er even klaar mee en stelt voor 'dan maar' de centrale Frêneypijler aan de zuidkant van de Mont Blanc te gaan beklimmen. Ik trek een brede grijns; dit is precies waarop ik had gehoopt!

Tussen Dougal en de Frêneypijler is een verband. Zijn vader heeft hem vernoemd naar Dougal Haston, een beroemde Britse bergbeklimmer die in het team van Chris Bonington vele eerstbeklimmingen over de hele wereld had ondernomen. Chris Bonington is op zijn beurt een van de eerstbeklimmers van de Frêneypijler. Zijn team beklom de pijler eind augustus 1961, terwijl

zich er in juli van dat jaar nog een drama had afgespeeld. Toen kwamen vier klimmers om het leven in hun poging als eersten de Frêneypijler te beklimmen. Ronald Naar en Bas Gresnigt deden de route in 1979 als eerste Nederlanders. Ook toen al was het terrein naar de instap gecompliceerd.

Het weerbericht voorspelt voor de komende drie dagen perfect weer. Omdat voorspelling en werkelijkheid in Chamonix toch nog wel eens afwijken, willen we zo snel mogelijk omhoog. Je weet maar nooit of die derde dag echt zo mooi wordt. Het is al vier uur 's middags. We moeten nog inkopen doen, spullen pakken, door de Mont-Blanc-tunnel rijden en naar de hut lopen. Om half tien 's avonds komen we bepak en bezakt bij de Rifugio Monzino aan, in mijn ogen de mooiste hut van het Mont-Blancmassief.

Verzuurde kuiten

De volgende etappe gaat naar het Bivacco Eccles, al een hele onderneming op zich. Het bivak ligt op 3850 meter en de weg ernaartoe voert over een steile spletenrijke gletsjer die 40

Verkeerd geklommen (6C A2).

tot 45 graden steil is. Het laatste stuk moeten we drie keer een Bergschrund bedwingen, waar we tot 70 graden steil ijs beklommen. Best spannend met maar één pickel per persoon. Het bivak bestaat eigenlijk uit twee hutjes die op een grote driedimensionale puzzel van losse stenen staan. In totaal kunnen er 15 mensen overnachten.

Nu hebben we twee opties: doorklimmen naar de instap van de route en daar een bivak maken of blijven in het Bivacco Eccles en morgen proberen in één keer naar de top te klimmen. Bij de laatste optie is het risico op een bivak hoog in de wand wel groot, terwijl er eigenlijk geen geschikte plek voor is.

Van een berggids in Chamonix hadden we al gehoord dat de route van het Bivacco Eccles naar de instap van de route nogal lastig is. Vanaf het bivak moeten we een keer abseilen en dan een meter of tweehonderd omhoog klimmen tot aan de Col Eccles. Vanaf daar is het dan nog een keer of twee abseilen en een stuk van de gletsjer traverseren om bij de instap van de route te komen.

We houden beide opties zo lang mogelijk open en gaan de route naar de instap verkennen terwijl we alles meenemen. Na de eerste abseil krijgen we zicht op de route naar de col. Dat ziet er niet echt heel feestelijk uit: zo'n tweehonderd meter blank ijs en een steile Bergschrund. Omdat het ijs toch zo'n vijftig tot zestig graden steil is klimmen we met twintig meter tussen ons in aan een lopende zekering naar de col.

Dat klimmetje levert ons behoorlijk verzuurde kuiten op. Zonder te overleggen weten we al welke optie het wordt: bivakkeren bij de instap. Naar de col was al erg onaangenaam geweest en de ons beloofde abseilpunten zijn in geen velden of wegen te bekennen.

Floep - weg

Na in wat losse rommel afgeklimmen te zijn, komen we blank ijs tegen. Hier maken we een abalokov om daaraan te abseilen. Als Dougal het tweede touw pakt, laat hij zijn drinkfles vallen. In de hoop dat die nog ergens blijft steken, kijken we hem gespannen na. Wonder boven wonder blijft de fles op de rand van een grote gletsjersbreuk hangen. Niet echt een fijne plek om de fles daar

Jelle Staleman passeert op elegante wijze een sneeuwgraatje.

Documentatie

- IGN blad 3620 OT Chamonix Massif du Mont Blanc, schaal 1: 25.000
- Snow, ice and mixed, Mont Blanc range, François Damilano, 2004

op te halen. Toch doen we het... en het gaat goed. Om de tien minuten horen we ijs naar beneden storten.

Ik haal snel het touw door de abalakov tot de einden van het touw weer gelijk zijn en seil ook ab. Beneden aangekomen denken we allebei hetzelfde: zo snel mogelijk hier vandaan! We staan midden op de gletsjer en zo nu en dan schiet er een steen of een stuk ijs langs ons heen. Ik probeer het touw door te trekken. Hoe hard ik ook trek, het lukt me niet. Ik klim als een speer omhoog om te kijken wat er aan de hand is. Vastgevroren. Ik maak het touw snel los en seil nogmaals ab.

Beneden trek ik het touw door en probeer het direct naar Dougal te gooien die iets lager staat. Omdat de eerste worp mislukt, maak ik de knoop los waarmee beide touwen verbonden zijn en werp een van de touwen naar Dougal. In de stress om snel weg te komen van deze gevaarlijke plek let ik niet goed op. Ik hoor een steeds sneller wordende zzzzz en - floep - weg is het tweede touw.

Gevaar reduceren

"Could happen to me too," is het enige wat Dougal zegt, maar ik weet dat hij van binnen behoorlijk over de zeik is. De vraag is nu: gaan we door of niet?

Teruggaan betekent in vervelend terrein afklimmen en abseilen met slechts een enkele streng 8mm-touw waar we waarschijnlijk nog een volledige dag over zullen doen.

Doorgaan met maar één half touw brengt risico's met zich mee. Mochten we om de een of andere reden moeten omkeren, dan word dat heel erg lastig, zo niet onmogelijk omdat we maar dertig meter kunnen abseilen. Zolang er niks misgaat, is doorgaan de beste optie. En, hoewel geen goede reden, het speelt wel mee: ik wil heel graag deze route klimmen. Dougal wil ook doorgaan. Eigenlijk moeten we vanaf hier horizontaal naar rechts de gletsjer op traverseren en dan onderaan de instap loodrecht omhoog, maar daar voelen we weinig voor. Om het gevaar van steen- en ijsslag te reduceren, besluiten we eerst recht omhoog te klimmen en dan onder de beschutting van wat steile rotsen naar rechts te traverseren. Door erg natte sneeuw is het beklimmen van de Bergschrund nog even lastig maar uiteindelijk blijkt het een goede beslissing te zijn. Zo nu en dan zeilt er een stuk rots over ons hoofd. Ons kan het niet deren.

Vijf uur hebben we nodig om naar de instap van de route te komen; volgens de gidsjes staat er twee uur voor.

Perfect

In de tweepersonsbivakzak kruipen we dicht tegen elkaar aan en kijken ademloos naar de omringende bergen die langzaam paars kleuren. Wat een prachtig uitzicht! Voor ons ligt de gehele Peutereygraat met ver daarachter de Gran Paradiso, de Matterhorn en het Monte-Rosamassief met de volle maan er precies boven. Dit is waar we het voor doen; helemaal alleen op 4100 meter in een doodse stilte de volle maan op zien komen! Eenmaal donker, vergaat de pret ons snel. Koude rillingen houden ons wakker. Door af en toe wat warmes te eten of te drinken, proberen we op temperatuur te blijven.

De zuidoostelijke ligging van de route heeft als groot voordeel dat we 's ochtends 'gewekt' worden door de eerste zonnestrallen. We pakken onze spullen bij elkaar. Nu kan het mooie klimmen beginnen. De rots is perfect.

Het probleem met het touw hebben we deels opgelost door ons dubbel in te binden. Omdat de eerste driehonderd meter van de route tussen de vierde- en vijfdegraads zit, klimmen we aan een lopende zekering. Eerst nog op de grote schoenen omdat we toch regelmatig nog stukken sneeuw tegenkomen.

Door onze erg vage topo is het niet helemaal duidelijk waar de route precies loopt. Gelukkig is de pijler niet al te breed en kunnen we er dus nooit ver naast zitten. Na een meter of tweehonderd stuiten we op een dak met een zwik haken erin getimmerd. Volgens de topo moeten we nu helemaal aan de rechterkant van de pijler zitten. Dit klopt, want rechts naast ons kan ik niets anders ontdekken dan gat. Het enige dat niet klopt, is dat de volgende lengte vijfdegraads moet zijn. Links naast ons zou een route lopen met een 6C A2-dak. Het lijkt erop dat we ons daar bevinden. Omdat we geen idee hebben waar we dan wel moeten zijn, klimmen we maar door het dak heen.

Gelukkig komen de twee routes boven bij elkaar en wordt het routeverloop iets duidelijker.

Indruk

Ondertussen vormen zich om ons heen wolken. Dit is niet de plek om in slecht weer terecht te komen. Dat overkwamen een Frans en een Italiaans team, onder wie Walter Bonatti, in juli 1961 bij hun poging als eersten de Frêneypijler te beklimmen.

Van de zeven klimmers kwamen er maar drie levend thuis. We zetten er de sokken in. Waar we eerst nog geprobeerd hebben alles vrij te klimmen doen we nu nergens meer moeilijk over en trekken ons op aan alles wat we kunnen vinden. Het klimmen is niet extreem moeilijk, maar wel vaak moeilijker dan de waardering doet vermoeden. Daardoor blijft het spannend.

Vlak voor de Chandelle moeten we de D-schoenen en stijgijsers weer aantrekken. Het wordt steiler en de sneeuw ligt eigenlijk zonder enig houvast op de gladde granieten rotsplaten. Zwemmend gaan we omhoog, want onze stijgijsers krijgen geen grip, niet op de rots en niet op de sneeuw.

Plotseling staan we dan onder die beruchte Chandelle, het is de crux van de route. Dit loodrechte tot overhangende stuk rots

IK HOOR EEN STEEDS SNELLER WORDENDE ZZZZZ
EN - FLOEP - WEG IS HET TWEDE TOUW

Jelle Staleman op de Chandelle.

maakte behoorlijk indruk! De komende vier lengtes variëren tussen de 6B en de 7A+ en dat op 4600 meter. De eerste lengte is prachtig en gaat redelijk snel. Bovenin de tweede lengte zit een traverse met een vast 'touw'. Omdat het vaste 'touw' geen buitenmantel meer heeft, maar alleen nog twee strengen van wat ooit de kern moet zijn geweest, is het razend spannend.

Opgelucht

Vanaf de volgende standplaats klimt Dougal al na een meter of twee de hoek om en is hij buiten zicht. Het duurt lang voordat ik mag nakomen. Waarom? Dat is me snel duidelijk als ik zelf het hoekje omga. Boven me loopt een versnijding die overgaat in een soort overhangende schoorsteen. Ik trek me op aan de vele haken totdat ik bovenin de schoorsteen met mijn rugzak vastzit. Omdat ik over het algemeen wel wat moeite heb om met een rugzak in 7A-schoorstenen te klimmen, ga ik even in het touw hangen. Dougal trekt ondertussen gekke bekken. Toch maar doorklimmen. Boven zie ik dat ons 8mm-touw zich in een scherpe V-vormige spleet heeft getrokken en dat Dougal probeert het daarvandaan te houden. Vandaar die gekke bekken. Opgelucht klimmen we de laatste twee lengtes, waarna een

abseil volgt. Wat nu nog voor ons ligt is het beklimmen van het laatste stuk van de Inominatagraat. Niet al te moeilijk meer maar met gemengd terrein en nog wat blank ijs nog steeds oppassen geblazen!

Helemaal kapot laten we de Mont Blanc de Courmayeur rechts liggen en na twaalf uur klimmen staan we op de top van de Mont Blanc en om tien uur 's avonds stappen we de Refuge des Cosmiques binnen. De huttenwaard kijkt vreemd op. Waar we vandaan komen? Het antwoord ontlokt hem een brede lach: "Aha, c'est une grande fête!" ▲

Met de NKBV naar de Mont Blanc

- Mont Blanc via Cosmiquegraat: van 29 juli t/m 7 sept wekelijks
 - Gran Paradiso en Mont Blanc: van 29 juli t/m 7 sept wekelijks
- Kijk voor details en boekingen op www.bergsportreizen.nl